

DOI: <https://doi.org/10.53486/9789975359030.22>
CZU: 336.22:338.1(478)

TAXES, THEIR ROLE IN THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

IMPOZITELE ȘI TAXELE - ROLUL ACESTORA ÎN DEZVOLTAREA ECONOMICĂ A REPUBLICII MOLDOVA

STURZA Ion, student, Specialitatea: FB

Academia de Studii Economice din Moldova,

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md

e-mail autor: ionsturza891@gmail.com

Summary. The role of taxes and duties in the development of the Republic of Moldova results from the fact that they are the main sources of financing of the objectives set by the state. Being an important link in the economy, they can easily influence the decisions at national level, for this reason they must be studied in as much detail as possible.

Key-words: *development, taxes, economy, sources of financing*

JEL CLASSIFICATION: G18, G28, G38, G53

INTRODUCERE

Rolul impozitelor și taxelor în dezvoltarea Republicii Moldova rezultă din faptul că acestea sunt principalele surse de finanțare ale obiectivelor stabilite de stat. Fiind o verigă importantă în economie acestea pot influența ușor deciziile la nivel național, din acest considerent ele trebuie studiate cât mai amănunțit.

Impozitul reprezintă o contribuție bănească obligatorie și cu titlu nerambursabil, achitată, conform legii, statului de către persoanele fizice și juridice pentru veniturile care le obțin sau pentru averea pe care o posedă.

Principalele trăsături ale impozitelor:

- *legalitatea impozitelor;*
- *nerestituirea impozitelor;*
- *obligativitatea impozitelor;*
- *nonechivalența impozitelor.*

Taxele reprezintă plata efectuată de persoanele fizice sau juridice pentru serviciile prestate acestora de instituțiile publice.

Trăsăturile specifice ale taxelor:

- plata neechivalentă;
- subiectul plătitor;
- contribuție de acoperire .

Taxele și impozitele constituie procedeele nemijlocite de conducere a unei economii concurențiale, politica fiscală fiind chemată să stabilească obiectivele economice și sociale ce

urmează a fi atinse în procesul mobilizării și repartizării resurselor. Ca rezultat, politica bugetară din R. Moldova este modernizată continuu și tinde să constituie un sistem transparent și stimulatoriu pentru desfășurarea activității economice.

Funcțiile impozitelor:

✓ Contribuția la formarea fondurilor generale de dezvoltare a societății este o obligație a tuturor persoanelor fizice sau juridice care obțin venituri impozabile sau taxabile. Aceste fonduri sînt utilizate de stat pentru finanțarea de obiective și acțiuni cu caracter general, folosind întregii colectivități, ca: finanțarea instituțiilor publice, constituirea rezervelor de stat, alte acțiuni și obiective cu caracter economic și social.

✓ Redistribuirea unor venituri primare sau derivate (socială) este operațiunea de preluare a unor resurse în vederea repartizării lor pentru satisfacerea unor trebuințe acceptate în folosul altora decît posesorii inițiali ai resurselor.

✓ Reglarea unor fenomene economice sau sociale (economică) acționează în mod diferit în cazul unităților economice sau a persoanelor fizice. La unitățile economice, prin impozite și taxe, se influențează prețurile mărfurilor și tarifelor executărilor de lucrări și servicii publice, rentabilitatea, eficiența economico-financiară etc. La persoanele fizice, prin impozite și taxe, se stimulează utilizarea cît mai productivă a terenurilor agricole și a altor bunuri, pe care le au în patrimoniul personal, se limitează realizarea de venituri exagerate etc.

Principalele avantaje ale impozitelor și taxelor sunt următoarele:

- Constituie un venit stabil și sigur al statului;
- Aceste sunt cunoscute în prealabil (majoritatea persoanelor sunt informate despre acestea);
- Presupun existența unor facilități fiscale cum ar fi (scutiri, înlesniri, eșalonări de plată, etc.);
- Sunt ușor de calculat și de perceput.

Principalele dezavantaje ale impozitelor și taxelor sunt următoarele:

- Nu sunt mereu agreate de către contribuabili;
- Pot genera abuzuri în ceea ce privește așezarea lor, cît și în ceea ce privește încasarea;
- Impozitele și taxele pot influența ușor activitatea antreprenorială.

Conform Codului Fiscal sistemul fiscal al Republicii Moldova reprezintă totalitatea impozitelor și taxelor, a principiilor, formelor și metodelor de stabilire, modificare și anulare a acestora, prevăzute de prezentul cod, precum și totalitatea măsurilor ce asigură achitarea lor.

Sistemul de impunere reprezintă totalitatea impozitelor, taxelor și altor plăți, concepute în conformitate cu legislația fiscală în vigoare. Impozitele și taxele, percepute în conformitate cu Codul Fiscal și cu alte acte ale legislației fiscale, reprezintă una din sursele veniturilor bugetului public național.

Sistemul fiscal reprezintă o strategie unică în sistemul financiar al RM și include următoarele elemente:

- sistemul de impozite;
- legislația fiscală;
- aparatul fiscal.

Toate aceste verigi sunt strâns legate între ele, deoarece în baza legislației fiscale activează aparatul fiscal, avînd ca scop utilizarea impozitelor ca surse de venit ale statului. Eficiența sistemului fiscal depinde de situația reală a fiecărui element al lui. În sistemul de impozite trebuie să se respecte unele principii, cum sunt:

- echitatea;
- simplitatea procedeeelor și metodelor de determinare a tuturor elementelor de impunere;
- claritatea obligațiilor și drepturilor contribuabililor.

Sistemul de impunere trebuie să asigure stabilitatea impozitelor și a taxelor, să propună un nivel optimal al fiscalității, care nu ar stopa activitatea economică și nu ar agrava situația materială a populației. Legislația fiscală este chemată să stabilească normele juridice de instituire a impozitelor și sancțiunilor pentru nerespectarea disciplinei fiscale. Aparatul fiscal trebuie să dirijeze activitatea de instruire a contribuabililor în materie de impozit, să coordoneze așezarea și perceperea corectă a impozitelor.

Rolul cel mai important al impozitelor și taxelor se manifestă pe plan financiar și constă în acumularea resurselor necesare exercitării funcțiilor și sarcinilor statului. Această funcție este realizată prin intermediul sistemului bugetar al țării și presupune acumularea de venituri sub formă de TVA, accize, taxe locale și taxe vamale etc.

Rolul impozitelor se concretizează în activități ce vizează procurarea necesarului de venituri bugetare și realizarea de intervenții pe plan economic și social cu scopul de a asigura limitarea importului și a consumului unor bunuri și servicii, al căror consum, în special cel excesiv, este dăunător sănătății fizice și morale a populației.

Desigur, rolul cel mai important al impozitelor și taxelor constă în acumularea resurselor necesare îndeplinirii obiectivelor statului ce trebuie să fie orientate pentru necesitățile societății. Acest rol este exercitat prin intermediul sistemului bugetar al țării, care include: bugetul de stat, bugetele unităților administrativ-teritoriale, bugetul asigurărilor sociale de stat (BASS) și fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală (FAOM).

Pe plan economic, rolul impozitelor se manifestă prin intermediul măsurilor pe care statul le ia pentru a interveni în activitățile economice cu ajutorul impozitelor care pot fi folosite ca un instrument de schimbare sau frânare a unei activități economice, de creștere sau reducere a producției sau a consumului unui anumit produs, de stimulare sau stagnare a comerțului exterior, etc.

Pe plan social, rolul impozitelor se manifestă în mai multe direcții, dintre care se poate menționa rolul de instrument de redistribuire a unei părți din P.I.B. între clase și pături sociale, între persoane fizice și juridice, etc.

Impozitele influențează asupra unor decizii în domeniul de politici contabile - metoda de calculare a uzurii, de evidență a stocurilor, pot determina decizii cu privire la aplicarea diferitelor modalități de optimizare a poverii fiscale. Impozitele mai cu seamă cele directe, pot influența costul forței de muncă, modalitatea de angajare a personalului (legală și la negru) etc. Din aceste considerente este des întâlnit fenomenul de evaziune fiscală.

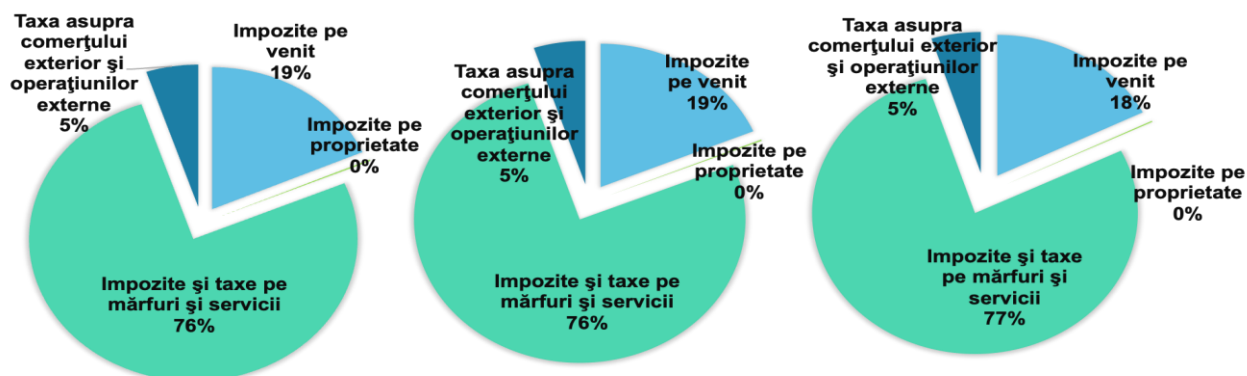

Fig.1 Pondere impozitelor și taxelor 2018-2020

Sursa: elaborate autor

Potrivit datelor prezentate observăm o modificare neuniformă a impozitelor și taxelor. În perioada 2019 comparativ cu 2018 s-a înregistrat o creștere a tuturor impozitelor și taxelor, o scădere a înregistrat doar impozitul pe proprietate respectiv cu 2600. În perioada 2020 comparativ cu 2019 s-a înregistrat o scădere a tuturor impozitelor și taxelor respectiv cu 2803430, 886000, 8000, 1723730, 185700 mii lei fapt apreciat negativ

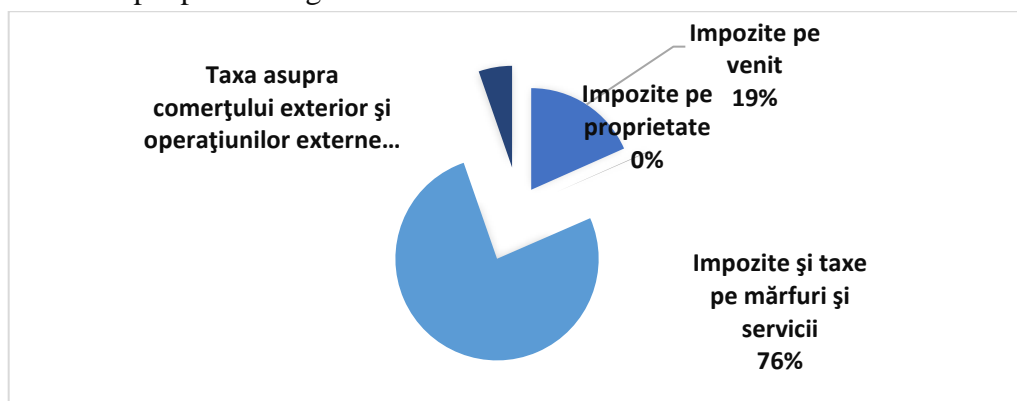

Fig.2 Pondere impozitelor și taxelor 2021

Sursa: elaborat autor

Pentru perioada anului 2021 nu se înregistrează careva modificări esențiale, se atestă o stabilitate a impozitelor percepute.

Propuneri pentru dezvoltarea eficientă a Republicii Moldova pe seama impozitelor și taxelor:

- Majorare impozitelor indirecte (TVA, accizele etc.), după exemplul țărilor dezvoltate putem deduce că pentru o dezvoltare prosperă este necesar ca cea mai mare parte a veniturilor statului trebuie să constituie anume aceste impozite;
- Majorarea impozitului pe venit al contribuabililor conform principiului echității ci nu al egalității, ex (contribuabilii cu venituri de până la 25 000 lei impozit -12%, până la 50000 lei- 14%, până la 100 000 lei -20% și peste 100 000 – 25%;
- Măsuri mai aspre pentru cei ce nu-și declară veniturile în totalitate și cei ce eschivează de la plata impozitelor;
- Micșorarea impozitului pe venit pentru companiile noi deschise pentru o perioadă de 6 luni de la 12% până la 10 %;

- Constituirea fondurilor private de pensii, aceasta este o măsură de perspectivă lungă în contextul în care nu sunt suficiente fonduri pentru acoperirea necesităților societății în prezent (pensiile, indemnizații etc.)
- Formarea unui organ orientat spre monitorizarea amănunțită a gestionării tuturor cheltuielilor statului.
- Soluționarea situației privitor Transnistriei, surse considerabile din bugetul de stat sunt utilizate pentru aceasta însă nu sunt preluate în măsură deplină impozitele din această regiune.

CONCLUZII

Rolul cel mai important al impozitelor și taxelor constă în acumularea resurselor necesare îndeplinirii obiectivelor statului ce trebuie să fie orientate pentru necesitățile societății. Acest rol este exercitat prin intermediul sistemului bugetar al țării, care include: bugetul de stat, bugetele unităților administrativ-teritoriale, bugetul asigurărilor sociale de stat (BASS) și fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală (FAOM).

Impozitele influențează asupra unor decizii în domeniul de politici contabile - metoda de calculare a uzurii, de evidență a stocurilor, pot determina decizii cu privire la aplicarea diferitelor modalități de optimizare a poverii fiscale. Impozitele mai cu seamă cele directe, pot influența costul forței de muncă, modalitatea de angajare a personalului (legală și la negru) etc. Din aceste considerente este des întâlnit fenomenul de evaziune fiscală.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Adochiței M. și Adochiței A. - Finanțele întreprinderii în economia de piață, Editura "Mitrea", Piatra Neamț, 1994.
2. Adochiței M., Antoniu N. și colectivul – Finanțele întreprinderilor, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1993.
3. Bistriceanu Gh., Adochiței M. și Negrea E. – Finanțele agenților economici, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995.
4. Bran P. – Decizia financiară în unitatea economică, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1980.
5. <http://www.lex.md/fisc/codfiscaltxtro.htm>, accesat la 27 martie 2022 ora 14:00
6. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=79111&lang=ro, accesat la 27 martie 2022 ora 14:00
7. Codul Fiscal al Republicii Moldova
8. https://www.academia.edu/6912149/Rolul_impozitelor, accesat la 27 martie 2022 ora 14:00

Coordonator științific: BERGHE Nadejda, lect. univ., dr.
Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail: lectorase@yahoo.com